

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

18. De Recusationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

modò senon immisceat appellacioni. Et ideo potest sicutem in continentia taxare expensas, in quas condemnavit: quia tunc non dicitur innovare, nec propriè interloqui, sed declarare pronuntiata. Similiter appellanti potest statuere certum terminum ad recipiendos apostolos, ita ut si intra assignatum terminum eos non recuperit, appellatio efficiatur deferta, *Clement.* Quamvis eod. sit. vel ad iter atriendum ad Judicem superiorem, d.e. *Pervenit.* 28. hoc tis. vel ad se præseandum coram Judice, c. *Personas* 4. h. si vel ad appellacionem prosequandam, t. *Ad hac* 20. h. & sic de aliis similibus, quibus non prescribit legem Superiori, quod facere nequit. Advertendum autem, quod licet in casu, quo de jure appellare non licet, attentata non reveretur, ex privilegio attentatorum, tamen revocari possint per viam querelæ à superiori, *Mata. p. mlt. sexta partis princ. actio 2. n. 117.*

S. XVIII. De Recusationibus.

1. Recusatio legitima suspendit jurisdictionem judicis.
  2. Proponenda est ante omnem actum judiciale.
  3. Est quidem libello ac scripto.
  4. Iure Canonico causa suspicionis in libello exprimenda.
  5. De causa suspicionis intra praefixum tempus cognoscum arbitrii.
  6. Sin neglexerint vel detrectarint, procedet Iudex recusatus.
  7. Iure civili non est necesse exprimere causam suspicionis.
  8. Iure Canonico tam Ordinarius, quam delegatus recusari potest.
  9. Iure civili delegatus, non etiam ordinarius, recusat.
  10. Etiam Commissarii ad audiendos testes recusari possunt.
  11. Equitur de Recusationibus, quæ in multis convenient cum appellacionibus, & à partite procedunt: cum sicut per appellacionem, ita & per recusationem judicis suspendatur ejus jurisdictione: nec possit in causa, in qua recusat, ad aliquem actum procedere, & si pro-
- cesserit, processus sit nullus: nisi recusans post recusationem consenserit in Judicem recusat, vel coram eo comparuerit nulla protestatio in terjecta, quod velit sibi salvam manere suam recusationem. Videatur Vantius *De nullitatibus Tit. De nullis ex defectu jurisdict. ordinaria n. 140.*
- Recusatio legitima sit necesse est & legitime proposita, quia frivolum seu frustratorum contemnere Judex recusatus potest, eaque contempta progredi ad versus recusantem ulterius, ad exemplum frivole seu frustratoria appellacionis.
2. Cum vero exceptio recusationis sit dilatoria, c. *Inter monasterium* 20. vers. quas etiam tamquam dilatoria sup. *De sent. & rejudicat. & DD. in l. Aperiissimi Cod. De judicis, in c. Posit. 36. iuncto c. Cum speciali* 61. h. t. & simul declinatoria fori; non solum ante litem contestatam, sed & ante omnem actum judiciale proponi debet, ne alias reus in Judicem consentire seu judicium suscipere, vel suspicionis causam non curare videatur, l. fin. *Cod. De exceptionibus* & d. l. *Aperiissimi*: nul fortè postmodum, id est, post aliam dilatorium exceptionem, vel post litis contestationem, causa suspicionis supervenerit: quia quæ de novo emergunt, novo opus habent remedio, l. *De estate* 11. *Ex causa* 8. *D. De interrogat. actionibus* vel existenter quidem ante, verum post litis contestationem demum in notitiam rei venerit, quia justa ignorantia excusat, l. *Qui in alterius D. De reg. juris*: ideoque tunc post litem quoque contestatam objici potest, c. *Insinuante sup. De officio Iud. delegati.*
  3. Proponenda recusatio Judicis, non verbis, sed scripto, quia hujusmodi recusatio æquiparatur sententiaz interlocutoriaz, à qua in scripto appellati debet, c. *Cordi eod. in 6.* Ideoque libello opus est, qui Judici exhibeat, si is fuerit præsens. secus, si absens, d.l fin. *Cod. De except.*
  4. Sed & Jure Canonico causa suspicionis in libello recusatorio exprimenda est. Et tunc Judex recusatus subsistet, mandabitque utrique litigatorum, vel etiam coget, si opus sit, ut communis consensu eligant unum vel plures arbitros, & in dissensiū singuli unum.
  5. Qui quidem arbitrii, recepto arbitrio, non cognovent de causa principali, sed suspicionis

pacionis duntaxat, deque veritate & idoneitate illius, cap. Legitima ius, in 6. statueruntque recusatori terminum ad probandum, c. Secundum requiri 41. §. 1. & c. Cum speciali 61. hoc tit. Quod si in cognoscendo convenire nequeant, assument territum, qui cum iis judicet: & ad hoc per Judicem recusatum cogi poterunt, d. e. Cum speciali; sicut & ut ferant sententiam intra certum terminum.

6. Probatà coram arbitris sufficienter justa causà suspicionis, & sententiā despicer per arbitros lata; Judex cognitionē causæ alteri demandabit, de recusatoris consensu, vel remittet ad superiorē, d. e. Cum speciali vers. caus. 1a. Non probatà verò causà suspicionis, vel probata quidem, sed illegitima & inidonea iudicata, ad Judicem recusatum remittetur, isque perseverabit Judex, d. e. Secundum requiri §. 3. d. e. Cum speciali, iuncto e. 4. sup. de foro competenti; sicut & quando Judex appellationis pronuntiat bene iudicatum, & male appellatum, remittitur causa ad Judicem à quo, c. V. debitus 59. in fine hoc tit.

7. Quod si verò arbitrii intra præfixum sibi tempus vel neglexerint vel detrectarint declarare, an causa sit justa, & Judex recusatus malit exspectare finem temporis ius præfixi, quam adid cogere; lapsu tempore sine illa arbitrorum sententia, potestas procedendi ulterius ad ipsum revertitur, seu ejus tollitur suspensio, d. e. Legitima in fine.

8. Ceterum Jure civili non est necesse causam suspicionis in libello recusatorio exprimi, sed sufficit nuda allegatio causæ. Unde & in genere, secundum formulam recusandi traditam à Glos. in d. I. Apertissimi in V. recusare, & V. libello, potest allegari quis suspectos, etiam sine causæ expressione, dummodo recusans præstet juramentum de calunnia, quod calumniosè non recusat: nam hoc juramentum erit loco probationis, eo quod quilibet præsumatur memor suæ salutis, Glos. in d. Apertissimi in V. recusare. Et ideo arbitrii, à partibus electi, secundum Jus civile, omisso articulo suspicionis, in causa principali cognoscunt, tanquam si à Principe essent ejus dati. Judices: quia ex quo suspicionis causa non est inferenda, nec consequenter est probanda, l. fin. Cod. de iudiciis.

9. Sed & illad discriminis est inter Jus Ca-

nonicum & Civile, quod Jure Canonico tam Ordinariū, quam delegatus recusati possit, etiam Episcopus, d. e. Secundum requiri §. 3. & c. Cum speciali, & aliis similibus.

10. At verò Jure Civili delegatus quidem facti potest, ut suspectus, d. l. fin. Cod. De iudiciis, & d. l. Apertissimi: Nisi delegatio expressè facta sit à Principe, cum clausula, Remota recusatione, prout indubie de Jure communi delegate potest, quandoquidem possit causam alicui committere, remora appellatione, l. i. § fin. D. A quibus appellare non licet: qua est species defensionis, in praesidium innocentiae introducta, & proinde juris naturalis, d. e. Cum speciali nam inde à fortiori poterit delegare cum clausula, Remota recusatione, cum hac adempta superbit adhuc remedium appellationis, ut notat Glos. in d. I. Apertissimi in V. recusare. Ceterum eodem iure Ordinarius Judex nequit recusari, ut suspectus, ad hoc, ut removeatur, tanquam suspectus; sed si subsit aliqua causa suspicionis, alius ei adjungendus est, Aut si verò contigerit Cod. de iudiciis, Gloss. in d. I. Apertissimi V. Iudices.

11. An autem Commissarii dati ad recipiendos & examinandos testes recusari possint? debitarunt. Et verius est, poster quia sunt Judices delegati, omnisque virtutis in probationibus consistit. Ac proinde plurimum inter se partium habere Commissarios, omni exceptione maiore. Non tamen hoc casu ad arbitros, sed ad dantur curri vel provocari, ut alios Commissarios non suspectos der, tradit Gaill. r. Obsr. 33. ubi vid, an totum aliquod Collegium vel Universitas aut Synodus vel Parliamentum recusari possit, eo quod caput illius sit suspectum.

§. XIX.

De causis & effectu recusationis.

1. Causa recusationis justa in arbitrio Iudicis posita.
2. Sunt varia & multiplices.
3. Effectus recusationis est, suspendere jurisdictionem iudicis.
4. Sunt Aliás Processus erit nullus ipso iure.

2. Quid verò sint justæ causæ recusandi Iudicem, certò definiti nequit: ideoque